

Dokument z posiedzenia

A8-0033/2017

8.2.2017

SPRAWOZDANIE

w sprawie funduszy unijnych na rzecz równouprawnienia płci
(2016/2144(INI))

Komisja Praw Kobiet i Równouprawnienia

Sprawozdawczynie: Clare Moody

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	3
UZASADNIENIE	17
OPINIA KOMISJI BUDŻETOWEJ	20
OPINIA KOMISJI KONTROLI BUDŻETOWEJ.....	24
WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ	28
GŁOSOWANIE KOŃCOWE W KOMISJI PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO	29

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie funduszy unijnych na rzecz równouprawnienia płci (2016/2144(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 2 oraz art. 3 ust. 3 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) i art. 8 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając art. 23 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej,
- uwzględniając rozporządzenie Rady (UE, Euratom) nr 1311/2013 z dnia 2 grudnia 2013 r. określające wieloletnie ramy finansowe (WRF) na lata 2014–2020¹,
- uwzględniając załączone do WRF wspólne oświadczenie międzyinstytucjonalne w sprawie uwzględniania aspektu płci,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006²,
- uwzględniając Porozumienie międzyinstytucjonalne z dnia 2 grudnia 2013 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami³,
- uwzględniając komunikat Komisji pt. „Śródkresowy przegląd/rewizja wieloletnich ram finansowych na lata 2014–2020 – Budżet UE ukierunkowany na wyniki” (COM(2016)0603),
- uwzględniając dokument roboczy służb Komisji pt. „Program »Horyzont 2020« – roczne sprawozdanie z monitorowania za rok 2014” (SWD(2016)0123),
- uwzględniając dokument roboczy służb Komisji „Projekt budżetu ogólnego Unii Europejskiej na rok budżetowy 2017 – Ogólne zestawienie dochodów i wydatków według sekcji” (COM(2016)0300),
- uwzględniając wspólny dokument roboczy pt. „Równouprawnienie płci i wzmocnienie pozycji kobiet: odmiana losu dziewcząt i kobiet w kontekście stosunków zewnętrznych UE w latach 2016–2020” (SWD(2015)0182),
- uwzględniając dokument roboczy służb Komisji pt. „Strategiczne zaangażowanie na rzecz równouprawnienia płci w latach 2016–2019” (SWD(2015)0278),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 września 2016 r. w sprawie tworzenia na rynku pracy warunków sprzyjających równowadze między życiem zawodowym a

¹ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 884.

² Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 470.

³ Dz.U. C 373 z 20.12.2013, s. 1.

- prywatnym¹,
- uwzględniając studium Departamentu Tematycznego D Parlamentu Europejskiego z 2015 r. pt. „The EU Budget for Gender Equality” [Budżet UE na rzecz równouprawnienia płci] oraz analizę uzupełniającą Departamentu Tematycznego C z 2016 r. dotyczącą wykorzystania funduszy na rzecz równouprawnienia płci w wybranych państwach członkowskich,
 - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 21 września 2010 r. pt. „Strategia na rzecz równości kobiet i mężczyzn 2010–2015” (COM(2010)0491),
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 marca 2016 r. w sprawie uwzględniania aspektu płci w pracach Parlamentu Europejskiego²,
 - uwzględniając sprawozdanie Rady Europy w sprawie sporządzania budżetu z uwzględnieniem aspektu płci: sprawozdanie końcowe grupy ekspertów ds. sporządzania budżetu z uwzględnieniem aspektu płci – Strasburg 2005 r.,
 - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia oraz opinie Komisji Budżetowej i Komisji Kontroli Budżetowej (A8-0033/2017),
- A. mając na uwadze, że równouprawnienie kobiet i mężczyzn jest podstawową zasadą Unii Europejskiej zapisaną w Traktatach; mając na uwadze, że art. 8 TFUE wprowadza zasadę uwzględniania problematyki płci, która brzmi następująco: „we wszystkich swoich działaniach Unia zmierza do zniesienia nierówności oraz wspierania równości mężczyzn i kobiet”,
- B. mając na uwadze 17 celów zrównoważonego rozwoju wskazanych przez Organizację Narodów Zjednoczonych jako cele do osiągnięcia przed rokiem 2030, a w szczególności cel nr 5 dotyczący równouprawnienia płci, który ma zastosowanie do wszystkich 17 celów;
- C. mając na uwadze, że w dokumencie Komisji pt. „Strategiczne zaangażowanie na rzecz równości płci w latach 2016–2019”, opublikowanym w grudniu 2015 r., podkreśla się kluczową rolę finansowania unijnego we wspieraniu równouprawnienia płci; mając na uwadze, że żadna instytucja UE nie stosuje konsekwentnie zasady opracowywania budżetu z uwzględnieniem aspektu płci;
- D. mając na uwadze, że decyzje w zakresie wydatków i przychodów w różny sposób wpływają na kobiety i mężczyzn;
- E. mając na uwadze, że w swojej rezolucji z dnia 6 lipca 2016 r. w sprawie przygotowania przeglądu powyborczego WRF na lata 2014–2020 zawierającej jego uwagi poprzedzające wniosek Komisji Parlament wspiera skuteczne włączanie aspektu płci do polityki;

¹ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0338.

² Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0072.

- F. mając na uwadze, że kwestie dotyczące płci uwzględnia się zwykle częściej w tzw. miękkich obszarach polityki, takich jak rozwój zasobów ludzkich, niż w obszarach tzw. twardych, takich jak infrastruktura czy ICT, które to obszary otrzymują większe wsparcie finansowe;
- G. mając na uwadze, że należy zapewnić dobrze skonstruowany system urlopów rodzinnych lub opiekuńczych, a także dobrej jakości, łatwo dostępne i przystępne cenowo placówki opieki, również publiczne, aby umożliwić obywatelom zachowanie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, mając również na uwadze, że nakłady na takie placówki należy uznać za część inwestycji infrastrukturalnych; mając na uwadze, że ww. dwa czynniki warunkują uczestnictwo kobiet w rynku pracy, ich obecność na stanowiskach kierowniczych, w sektorze nauki i badań naukowych, a tym samym równouprawnienie płci;
- H. mając na uwadze, że Parlament, Komisja i Rada Europejska we wspólnej deklaracji apelują, aby roczne procedury budżetowe stosowane do wieloletnich ram finansowych na lata 2014–2020 w stosownych przypadkach obejmowały elementy związane z aspektem płci, a także by uwzględniały to, w jaki sposób ogólne ramy finansowe Unii przyczyniają się do zwiększenia równouprawnienia płci i zapewniają uwzględnianie aspektu płci; mając na uwadze, że pomimo to potrzebne jest bardziej zdecydowane zaangażowanie w kwestię uwzględniania aspektu płci, ponieważ aktualne strategie polityczne są realizowane w minimalnym stopniu, a na kwestie związane z płcią przeznaczają się niewystarczające środki budżetowe;
- I. mając na uwadze, że od czasu kryzysu w 2008 r. znaczenie równouprawnienia płci w debatach publicznych i programach politycznych wyraźnie zmalało, zarówno na szczeblu UE, jak i na szczeblu krajowym; mając na uwadze, że konsolidacja budżetowa i ograniczenia budżetowe będące następstwem kryzysu mogą skutkować jeszcze większym obniżeniem poziomu środków na strategię na rzecz równouprawnienia płci oraz organy zajmujące się tymi kwestiami;
- J. mając na uwadze, że w czasach kryzysu zaufania do UE całkowita przejrzystość jej finansów powinna być dla wszystkich instytucji europejskich priorytetem, z którego nie wolno rezygnować;
- K. mając na uwadze, że według wskaźnika równouprawnienia płci w roku 2015 opublikowanego przez Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn (EIGE), cel równouprawnienia płci w Europie jest jeszcze wciąż daleki od realizacji;
- L. mając na uwadze, że jednym z najważniejszych środków równouprawnienia płci jest równa płaca, mając jednak na uwadze, że równie ważne są działania ze strony UE w zakresie zwiększenia udziału kobiet w rynku pracy, a także osiągnięcia jednakowej niezależności ekonomicznej kobiet i mężczyzn, propagowania równego uczestnictwa kobiet i mężczyzn w procesach decyzyjnych, walki z przemocą uwarunkowaną płcią oraz ochrony ofiar i wspierania ich, jak również propagowania równouprawnienia płci i praw kobiet na całym świecie oraz wyniki tych działań;
- M. mając na uwadze, że w ramach pekińskiej platformy działania ONZ wezwano w 1995 r. do stosowania podejścia uwzględniającego aspekt płci w odniesieniu do procedur budżetowych;

Uwagi ogólne

1. z zadowoleniem przyjmuje planowane uznanie kwestii uwzględniania równouprawnienia płci zgodnie z art. 8 TFUE za przekrojowy cel unijnej polityki budżetowej w funduszach i programach UE;
2. ubolewa jednak, że ważne zobowiązanie polityczne UE w kwestii równouprawnienia płci oraz uwzględniania aspektu płci nie przekłada się jeszcze w pełni na decyzje o przydziale i wykorzystaniu środków budżetowych we wszystkich obszarach polityki unijnej w ramach metodyki sporządzania budżetu z uwzględnieniem aspektu płci;
3. zwraca uwagę, że sporządzanie budżetu z uwzględnieniem aspektu płci jest częścią ogólnej strategii w zakresie równouprawnienia płci i dlatego podkreśla, że zaangażowanie instytucji UE ma kluczowe znaczenie w tym względzie; ubolewa zatem, że nie przyjęto unijnej strategii równouprawnienia płci na lata 2016–2020 i wzywa Komisję do nadania wyższego statusu opracowanym przez nią ramom strategicznego zaangażowania na rzecz równouprawnienia płci w latach 2016–2019 przez przyjęcie ich w formie komunikatu, zgodnie z konkluzjami Rady w sprawie równouprawnienia płci z dnia 16 czerwca 2016 r.;
4. podkreśla znaczenie struktur i procesów dotyczących opracowywania budżetu oraz potrzebę zmiany tych z nich, które skutkują różnicami w traktowaniu kobiet i mężczyzn lub w sposób niezamierzony sprzyjają ich powstawaniu;
5. zwraca uwagę, że poprawa wiedzy na temat uwzględniania aspektu płci i sporządzania budżetu z uwzględnieniem aspektu płci oraz szkolenia w tym zakresie są konieczne, by tworzyć struktury i procedury uwzględniające problematykę płci;
6. zauważa, że niektóre programy unijne (np. Europejski Fundusz Społeczny, program „Prawa, równość i obywatelstwo” na lata 2014–2020, program „Horyzont 2020”, Instrument Pomocy Przedakcesyjnej II w dziedzinie pomocy humanitarnej, Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju i Europejski Instrument na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka) obejmują konkretne działania związane z równouprawnieniem płci, natomiast inne (takie jak program UE na rzecz zatrudnienia i innowacji społecznych, Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym, Europejski Fundusz Morski i Rybacki oraz Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji) zawierają odniesienia do ogólnych zasad równouprawnienia płci, jednak bardzo niewiele programów faktycznie określa jasne cele i konkretne zasoby lub przewiduje systematyczne wdrażanie i monitorowanie;
7. ubolewa, że niektóre programy uwzględniają równouprawnienie płci wyłącznie jako cel przekrojowy, co skutkuje nie tylko do mniejszym wsparciem dla działań w tym zakresie, ale praktycznie uniemożliwia wyliczenie, jakie kwoty przeznaczają się na kwestie dotyczące płci¹;
8. ubolewa nad faktem, że większość finansowanych przez UE programów nie przewiduje szczegółowych działań, na które przeznaczone są konkretne środki budżetowe na rzecz

¹ Dokument roboczy Komisji pt. „Projekt budżetu ogólnego Unii Europejskiej na rok budżetowy 2017 – Ogólne zestawienie dochodów i wydatków według sekcji”, COM(2016)300, s. 15.

równouprawnienia płci; zauważa, że równouprawnienie płci powinno zostać uznane za cel strategiczny w odpowiednich tytułach budżetu UE, a co za tym idzie, powinno się określić konkretne kwoty na poszczególne cele i działania polityczne, aby stały się one bardziej przejrzyste i nie przesłaniały celów w dziedzinie płci; uważa również, że w zadaniach kontroli budżetu musi zostać określony stopień, w jakim stopniu zarówno budżet UE, jak i jego realizacja sprzyjają polityce równouprawnienia lub ją utrudniają;

9. ubolewa, że przy wyznaczaniu i wdrażaniu kierunków polityki na szczeblu UE oraz na szczeblu instytucji krajowych bardzo rzadko wykorzystuje się narzędzia służące uwzględnianiu aspektu płci, takie jak wskaźniki płci, oceny wpływu w aspekcie płci i sporządzanie budżetu z uwzględnieniem aspektu płci; wyraża ubolewanie w związku z brakiem kompleksowych wskaźników dotyczących płci i danych segregowanych według kryterium płci oraz podkreśla fakt, że Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn (EIGE) powinien gromadzić takie wskaźniki oraz dane, aby uzyskać spójny obraz wpływu polityki UE na równouprawnienie płci, a także móc dokonać korekty ewentualnej odpowiedzialności finansowej i budżetowej w tym względzie; podkreśla zasadniczą rolę, jaką EIGE odgrywa w eliminowaniu niedociągnięć we współpracy między statystykami a decydentami politycznymi, aby podnieść poziom wiedzy na temat wyzwań związanych z gromadzeniem danych szczególnie chronionych; w związku z tym ponawia apel o dalsze opracowywanie wskaźników i statystyk dotyczących kwestii płci, aby umożliwić ocenę budżetu UE z tej perspektywy oraz umożliwić nadzór nad sporządzaniem budżetu z uwzględnieniem aspektu płci;
10. ubolewa, że mimo załączonej do wieloletnich ram finansowych wspólnej deklaracji w sprawie uwzględniania aspektu płci, w dziedzinie tej poczyniono niewielkie postępy;
11. głęboko ubolewa, że na podstawie WRF na lata 2014–2020 nie powstała czytelna strategia na rzecz równouprawnienia, w której określono by konkretne cele i przydział środków;
12. ubolewa, że w komunikacie Komisji w sprawie średniookresowego przeglądu WRF opublikowanym we wrześniu 2016 r. nie ma wzmianki o wprowadzaniu w życie zasady uwzględniania aspektu płci;
13. wzywa do włączenia strategii w zakresie równouprawnienia płci oraz zasady uwzględniania aspektu płci do europejskiego semestru;
14. podkreśla, że faktycznymi priorytetami Unii Europejskiej powinny być przejrzystość i dostęp do informacji dotyczących rzeczywistych osiągnięć w zakresie równouprawnienia płci, a nie tylko wdrażanie przepisów;
15. wzywa do przyjęcia przepisów w zakresie uwzględniania aspektu płci również w obszarach, które nie są uważane za bezpośrednio związane z kwestią równouprawnienia płci, takich jak ICT, transport, przedsiębiorczość, wsparcie inwestycji czy zmiana klimatu;
16. uważa, że na wszystkich etapach procesu sporządzania budżetu należy zaangażować w prace sieć ekspertów i organizacji zewnętrznych, aby poprawić przejrzystość tego procesu i nadać mu bardziej demokratyczny charakter, w szczególności w odniesieniu do stosowania podejścia zakładającego sporządzanie budżetu z uwzględnieniem aspektu

płci;

Finansowanie unijne na rzecz równouprawnienia płci w obszarach zatrudnienia, spraw społecznych i integracji społecznej za pośrednictwem europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych

17. zwraca uwagę, że europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne stanowią najważniejsze wsparcie finansowe na rzecz wdrażania polityki w obszarze równouprawnienia płci w UE, co zwłaszcza odnosi się do Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), którego celem jest sprzyjanie pełnej integracji kobiet na rynku pracy; podkreśla, że na mocy rozporządzenia (UE) nr 1304/2013 uwzględnianie aspektu płci jest obowiązkowym elementem wszystkich etapów programów i projektów finansowanych z EFS, obejmujących przygotowanie, wdrażanie, monitorowanie i ocenę;
18. podkreśla istotną rolę usług publicznych w promowaniu równouprawnienia płci; wzywa Komisję i państwa członkowskie do współpracy na rzecz osiągnięcia celów wyznaczonych w Barcelonie, aby umożliwić wszystkim obywatelom zachowanie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, również z wykorzystaniem odpowiednich narzędzi i zachęt, w tym funduszy europejskich, takich jak EFS, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), zapewniających niezbędne finansowanie w infrastrukturę społeczną na rzecz świadczenia wysokiej jakości, ogólnodostępnych i przystępnych cenowo usług opieki nad dziećmi i innymi osobami niesamodzielnymi, w tym osobami starszymi i niepełnosprawnymi członkami rodziny pozostającymi na utrzymaniu; zauważa, że doprowadzi to do aktywniejszego udziału kobiet w rynku pracy oraz ich niezależności ekonomicznej;
19. ubolewa, że kobiety wciąż cierpią z powodu nierównego traktowania na rynku pracy, na które składa się niższy poziom ich zatrudnienia, zróżnicowanie wynagrodzenia ze względu na płeć, częstsze podejmowanie przez kobiety nietypowych form pracy i praca w niepełnym wymiarze czasu pracy, mniej korzystne uprawnienia emerytalne, segregacja płciowa w strukturze zawodowej oraz wolniejsze tempo awansu; podkreśla znaczenie EFS dla zapewniania finansowania do celów walki z dyskryminacją i promowania równouprawnienia płci na rynku pracy;
20. zauważa, że nieodpłatna praca jest ważnym elementem efektywności gospodarczej, a tradycyjne podejście nie uwzględnia nieodpłatnej pracy takiej jak opieka nad dziećmi czy opieka na osobami starszymi przy wypłacaniu świadczeń socjalnych;
21. zauważa, że według dokumentu roboczy służb Komisji na temat strategicznego zaangażowania na rzecz równouprawnienia płci w latach 2016–2019, w latach 2014–2020 na środki promowania równouprawnienia płci przeznaczona zostanie kwota 5,85 mld EUR, z czego 1,6 % zostanie wykorzystane na realizację specjalnego priorytetu inwestycyjnego w ramach EFS dotyczącego równouprawnienia kobiet i mężczyzn we wszystkich dziedzinach, w tym w dostępie do zatrudnienia, rozwoju kariery, godzeniu życia zawodowego i prywatnego oraz promowaniu równego wynagrodzenia za taką samą pracę;
22. zauważa, że środki finansowe pochodzące z EFRR powinny nadal służyć wspieraniu

inwestycji w opiekę nad dziećmi i osobami starszymi oraz w inną publiczną i prywatną infrastrukturę społeczną, aby wspierać m.in. skuteczniejsze utrzymanie równowagi między pracą a życiem prywatnym;

23. podkreśla istotną rolę EFRROW w zapewnianiu środków finansowych koniecznych do wsparcia usług publicznych i infrastruktury socjalnej na obszarach wiejskich oraz w promowaniu dostępu kobiet do gruntów i inwestycji;
24. apeluje do Komisji o zaproponowanie nowego ukierunkowanego działania mającego na celu zachęcanie kobiet do aktywności na rynku pracy, takiego jak specjalny program na rzecz przedsiębiorczości kobiet finansowany z EFRROW;
25. wzywa Komisję, państwa członkowskie oraz organy władzy lokalnej i regionalnej, by wykorzystały potencjał finansowania przekrojowego w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych do wspierania projektów, których celem jest propagowanie równouprawnienia płci; podkreśla znaczenie stosowania zasady partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, co sprzyja uwzględnianiu aspektu płci na szczeblu lokalnym;
26. przypomina o znaczeniu wymogu uwzględnienia wskaźników segregowanych według kryterium płci w procesach monitorowania i oceny programów operacyjnych zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1303/2013 ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, aby uniknąć umniejszania znaczenia kwestii równouprawnienia płci na etapie wdrażania tych programów;
27. ubolewa, że mimo dążeń do wypracowania standardu w tej dziedzinie nie opracowano jeszcze systematycznej metody realizacji zasady uwzględniania aspektu płci w europejskich funduszach strukturalnych i inwestycyjnych ani nie przewidziano ukierunkowanych działań powiązanych z ogólną strategią w zakresie uwzględniania aspektu płci; wzywa Komisję i państwa członkowskie, by podwyższyły nakłady finansowe na ocenę równouprawnienia płci oraz konsekwentnie monitorowały proces realizacji zasady uwzględniania aspektu płci;
28. przypomina, że europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne podlegają uwarunkowaniom ex ante w zakresie płci obejmującym wymóg organizowania szkoleń dla odnośnych pracowników i zapewniania udziału organów odpowiedzialnych za równouprawnienie płci w procesie opracowywania i wdrażania programów; wzywa Komisję do zapewnienia, że wymóg ten zostanie spełniony; domaga się skutecznego wykorzystywania działających już stałych organów zajmujących się kwestią równouprawnienia płci na szczeblu państw członkowskich; z ogromnym zadowoleniem przyjmuje w związku z tym wzorcowe praktyki krajowe, takie jak społeczność European Community of Practice on Gender Mainstreaming Gender (CoP) w Szwecji; wzywa państwa członkowskie do zagwarantowania niezależności, skuteczności, a także wystarczających uprawnień i zasobów organom zajmującym się kwestiami równouprawnienia, by umożliwić im wykonywanie ich podstawowych zadań;
29. podkreśla, że ważne jest zwrócenie szczególnej uwagi na środki europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, z których wspiera się inwestycje w usługi edukacyjne, socjalne, usługi opieki zdrowotnej i placówki opieki nad dziećmi, oraz nadanie im priorytetowego znaczenia z uwagi na obniżenie poziomu finansowania tych usług na

szczeblu krajowym i lokalnym, a także z uwagi na możliwość tworzenia nowych miejsc pracy;

30. zaleca, aby w WRF przeznaczyć więcej środków na infrastrukturę socjalną oraz usługi opieki nad dziećmi i osobami starszymi;
31. wyraża ubolewanie, że w ramach pozycji budżetowych odnoszących się do programu „Prawa, równość, obywatelstwo” nie określono zasobów przewidzianych na poszczególne cele programu, co znacznie utrudnia analizę wydatków na równouprawnienie płci i przeciwdziałanie przemocy wobec kobiet;

Finansowanie unijne na rzecz równouprawnienia płci w obszarach praw podstawowych, równości i obywatelstwa w ramach programu „Prawa, równość i obywatelstwo” na lata 2014–2020

32. zauważa, że zgodnie z dokumentem roboczym służb Komisji na temat strategicznego zaangażowania na rzecz równouprawnienia płci w latach 2016–2019 dwa cele odnoszące się do równouprawnienia płci i do programu Daphne na rzecz zwalczania przemocy wobec kobiet pochłaniają około 35 % funduszy programu „Prawa, równość, obywatelstwo”, zaś łączny budżet na równouprawnienie płci w dziedzinie praw podstawowych, równości i obywatelstwa w ramach programu „Prawa, równość i obywatelstwo” na lata 2014–2020 wynosi 439,5 mln EUR; zaznacza, że większość funduszy zostanie przeznaczona na cel Daphne, a nie na realizację celów związanych z równouprawnieniem płci; niemniej jednak ubolewa, że na program Daphne nie przewidziano odrębnej pozycji budżetowej, biorąc pod uwagę, że jest to obecnie jeden z celów szczegółowych programu „Prawa, równość i obywatelstwo”; zwraca uwagę na potrzebę przeznaczenia odpowiedniego wsparcia finansowego na program Daphne, by zapewnić mu widoczność i dotychczasowy, bardzo wysoki poziom realizacji;
33. podkreśla, że ogłoszone na lata 2014–2020 zaproszenia do składania wniosków w ramach celu Daphne dotyczą wszystkich form przemocy wobec kobiet lub dzieci; zauważa, że większość środków przeznaczono na zwalczanie i zapobieganie przemocy związanej ze szkodliwymi praktykami (39 %) oraz na wsparcie ofiar przemocy uwarunkowanej płcią, przemocy w rodzinie lub przemocy domowej za pomocą wyspecjalizowanych usług wsparcia skierowanego do kobiet (24 %);
34. zauważa, że w ramach celu dotyczącego równouprawnienia płci zajęto się następującymi priorytetami: jednakowa niezależność ekonomiczna kobiet i mężczyzn oraz zachowanie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym (44 % przeznaczonych środków); propagowanie wzorców w odniesieniu do ról związanych z płcią oraz walka ze stereotypami w kształceniu, szkoleniu i w miejscu pracy (44 %), a także wsparcie sieci do spraw równouprawnienia płci na szczeblu unijnym (12 %);
35. podkreśla, że kształtowanie postaw obywatelskich powinno odnosić się nie tylko do obrony i rozszerzania praw, lecz także do kwestii opieki społecznej, dobrobytu, kształcenia i szkolenia wolnego od stereotypów związanych z płcią, a także do dostępu do usług socjalnych i usług opieki zdrowotnej, w tym kwestii zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego;
36. dlatego też ubolewa nad obniżeniem poziomu środków na program szczegółowy

Daphne; zwraca uwagę, że w 2013 r. budżet na program Daphne wynosił 18 mln EUR w środkach na zobowiązania, dla porównania w 2012 r. jego wysokość wynosiła 19,5 mln EUR, a w 2011 r. – 20 mln EUR; zauważa ponadto, że w 2016 r. w ramach programu prac „Prawa, równość, obywatelstwo” na cel ten przewidziano nieco ponad 14 mln EUR;

37. apeluje do Komisji, aby przygotowując roczny program prac przestrzegała właściwego i sprawiedliwego rozdziału wsparcia finansowego na poszczególne obszary wchodzące w zakres celów szczegółowych programu „Prawa, równość, obywatelstwo”, a także uwzględniła poziom funduszy, które już zostały przydzielone w poprzednim okresie programowania (2007–2013);
38. wzywa Komisję do udzielenia większego wsparcia europejskim sieciom zajmującym się kwestią równouprawnienia płci, aby poprawić możliwości wzajemnego uczenia się, zwłaszcza wśród władz szczebla niższego niż krajowy; uważa w szczególności, że konieczne jest wsparcie na rzecz większego zaangażowania kobiet w proces decyzyjny;
39. apeluje o większą przejrzystość co do sposobu osiągnięcia celu w obszarze zwalczania przemocy w ramach programu „Prawa, równość, obywatelstwo”; podkreśla, że ważne jest, by fundusze docierały do organizacji działających na poziomie najbliższym obywatelom oraz do organów władzy lokalnej i regionalnej, aby zapewnić skuteczne wdrażanie; wzywa do nadania priorytetowego charakteru działaniom na rzecz organizacji zajmujących się walką z przemocą i udzielaniem wsparcia ofiarom wszelkich form przemocy;
40. przyznaje, że należy zapewniać wsparcie dla realizowanych już na szczeblu lokalnym i regionalnym inicjatyw w zakresie równouprawnienia płci, takich jak „Europejska karta równouprawnienia kobiet” i „Mężczyźni w życiu lokalnym”;
41. wzywa Komisję, by zaostrzyła wymogi dotyczące gromadzenia danych segregowanych według kryterium płci we wdrażaniu tego programu, gdyż jest to istotne narzędzie skutecznej analizy przy sporządzaniu budżetu z uwzględnieniem aspektu płci;

Unijne finansowanie równouprawnienia płci w obszarze badań naukowych i innowacji za pośrednictwem programu „Horyzont 2020”

42. podkreśla, że zgodnie z wymogami art. 16 rozporządzenia w sprawie programu „Horyzont 2020” (zwanego dalej „omawianym programem”) w każdej z części składowych tego programu aspekt równouprawnienia płci oraz aspekt płci w badaniach naukowych uwzględnia się jako zagadnienie przekrojowe;
43. zwraca uwagę na trzy cele dotyczące uwzględniania aspektu płci w ramach omawianego programu, a mianowicie: propagowanie równych szans i równowagi płci w zespołach projektowych; zapewnianie równowagi płci w procesie decyzyjnym oraz uwzględnianie aspektu płci w dziedzinach, w których prowadzone są badania naukowe;
44. z zadowoleniem przyjmuje zapewnione w ramach omawianego programu wsparcie dla ośrodków badawczych w zakresie wdrażania planów dotyczących równouprawnienia płci; z zadowoleniem przyjmuje wspólny projekt Komisji i EIGE polegający na stworzeniu narzędzia online na potrzeby planów w dziedzinie równouprawnienia płci,

które byłyby środkiem rozpoznania i wymiany wzorcowych praktyk z właściwymi zainteresowanymi stronami;

45. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że wnioskodawcy mają możliwość uwzględnienia w swoich wnioskach kosztów szkolenia i konkretnych badań związanych z płcią jako kosztów kwalifikowalnych;
46. z zadowoleniem odnosi się do faktu, że równowaga płci wśród pracowników jest jednym z elementów wpływających na pozycję w hierarchii ważności wśród kryteriów oceny w programie „Horyzont 2020”, a sposób, w jaki analiza płci biologicznej lub społeczno-kulturowej jest uwzględniana we wniosku podlega ocenie równolegle z innymi istotnymi aspektami wniosku;
47. z zadowoleniem przyjmuje specjalne wskaźniki wykorzystywane, by monitorować wdrażanie aspektu równouprawnienia płci w ramach omawianego programu, oraz fakt, że w 2014 r. zachowano równowagę płci w grupach doradczych programu „Horyzont 2020”, w których udział kobiet wyniósł 52 %¹;
48. uważa, że konieczny jest dalszy przegląd omawianego programu – w tym w oparciu o konkretne wskaźniki, takie jak odsetek uczestniczących kobiet oraz kobiet koordynujących projekty w ramach programu „Horyzont 2020” – by ocenić uzyskane wyniki i, jeśli zajdzie taka potrzeba, zaproponować skorygowanie określonych działań;
49. domaga się, by w jeszcze większym stopniu uwzględnić aspekt płci w programie „Horyzont 2020” oraz wyznaczać cele w odniesieniu do równouprawnienia płci na wszystkich etapach cyklu badawczego w ramach strategii, programów i projektów;
50. apeluje o utrzymanie niezależnej pozycji budżetowej na realizację projektów dotyczących zmian strukturalnych związanych z uwzględnianiem aspektu płci (takich jak projekt GERI dotyczący równouprawnienia płci w obszarze badań i innowacji na lata 2014–2016) oraz innych zagadnień dotyczących równouprawnienia płci w dziedzinie badań naukowych i innowacji;
51. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że jednym z celów programu „Nauka z udziałem społeczeństwa i dla społeczeństwa” jest zapewnienie równouprawnienia płci zarówno w procesie realizacji badań naukowych, jak i w ich treści; z zadowoleniem przyjmuje również dotacje „Wspieranie organizacji badawczych we wdrażaniu planów równouprawnienia płci” oraz „Promowanie równouprawnienia płci w ramach programu »Horyzont 2020« oraz w europejskiej przestrzeni badawczej”, ubolewa jednak, że budżet nie zawiera konkretnych pozycji w odniesieniu do poszczególnych celów tego programu;

Inne programy i fundusze obejmujące konkretne cele w obszarze równouprawnienia płci

52. ubolewa nad faktem, że Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS) nie uwzględnia perspektywy płci; podkreśla, że pomyślny proces wychodzenia z

¹ Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. badań naukowych i innowacji, „Horizon 2020 Annual Monitoring Report 2014” [«Sprawozdanie z rocznego monitoringu programu „Horyzont 2020”»], ISBN 978-92-79-57749-9, s. 44.

kryzysu nie jest możliwy bez uwzględnienia jego wpływu na kobiety;

53. zwraca uwagę, że klęski żywiołowe mają istotny wpływ na infrastrukturę powiązaną z usługami publicznymi, w związku z tym dotyczą one szczególnie kobiet; wzywa Komisję do wprowadzenia do Funduszu Solidarności Unii Europejskiej wymogu przeprowadzania analiz z uwzględnieniem perspektywy płci w procesie dokonywania oceny wpływu na populację;
54. zauważa, że w dziedzinie działań zewnętrznych i współpracy na rzecz rozwoju plan działania na rzecz równouprawnienia płci na lata 2016–2020 obejmuje działalność UE w państwach trzecich i kilka instrumentów pomocy zewnętrznej, które sprzyjają realizacji celów w dziedzinie równouprawnienia kobiet i mężczyzn;
55. podkreśla, że dziewczęta i kobiety będące ofiarami konfliktów zbrojnych mają prawo do potrzebnej im opieki medycznej, w tym dostępu do antykoncepcji, awaryjnej oraz aborcji; przypomina, że pomoc humanitarna UE musi zabezpieczać prawa dziewcząt i kobiet wynikające z międzynarodowego prawa humanitarnego i nie powinna podlegać ograniczeniom nakładanym przez innych partnerów będących darczyńcami, co zapisano w budżecie UE na 2016 r.; z zadowoleniem przyjmuje podejście przyjęte przez UE w tym zakresie; zachęca Komisję do utrzymania zajmowanego przez nią stanowiska;
56. podkreśla, że uwzględnianie aspektu płci to również jedna z podstawowych zasad niedawno utworzonego Funduszu Azylu, Migracji i Integracji; ponawia wezwanie do uwzględnienia problematyki płci w polityce migracji i azylu przez zapewnienie kobietom dostępu do bezpiecznej przestrzeni, konkretnej opieki zdrowotnej powiązanej ze zdrowiem reprodukcyjnym i seksualnym, a także do zwrócenia szczególnej uwagi na specyficzne potrzeby osób wymagających szczególnego traktowania, takich jak kobiety, które padły ofiarą przemocy, w tym przemocy seksualnej, osoby małoletnie bez opieki, i innych grup ryzyka, w tym osób LGBTI;
57. wzywa do przyjęcia kompleksowych wytycznych ogólnounijnych dotyczących płci w ramach polityki migracji i azylu oraz do zapewnienia odpowiedniego finansowania kompleksowych programów szkoleniowych dla specjalistów, którzy mogą zetknąć się z uchodźcami i osobami ubiegającymi się o azyl; nalega, aby uwzględniały one związane z płcią potrzeby uchodźczyń i szkodliwe skutki uwarunkowanych płcią działań, takich jak handel kobietami i dziewczętami;
58. zwraca uwagę na aktualne problemy związane z przepełnieniem ośrodków dla uchodźców oraz wpływem, jaki zjawisko to ma na bezpieczeństwo kobiet; wzywa do szerszego wykorzystania Funduszu Azylu, Migracji i Integracji w celu poprawy warunków w ośrodkach dla uchodźców dzięki stworzeniu osobnych pomieszczeń sypialnych i sanitarnych dla kobiet i mężczyzn oraz zapewnieniu im dostępu do usług zdrowotnych uwzględniających aspekt płci, w tym do opieki prenatalnej i poporodowej;
59. uważa, że należy zachęcać państwa członkowskie do szerszego korzystania z funduszy spójności i europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych równoległe z Funduszem Azylu, Migracji i Integracji, aby propagować integrację uchodźców na rynku pracy ze szczególnym uwzględnieniem faktu, że ogólnodostępna opieka nad dziećmi stwarza uchodźczyniom możliwość podjęcia pracy;

60. wzywa do rozważenia podwyższenia poziomu środków finansowych dostępnych w ramach programów Daphne i Odyseusz oraz rozszerzenia zakresu tych programów, a także do poddania ocenie ewentualności dalszego rozszerzenia tych programów w celu zaradzenia niezwykle trudnej sytuacji uchodźczyń oraz zapewnienia skuteczniejszego wsparcia w reagowaniu na krzywdy uwarunkowane płcią;
61. podkreśla, że uruchomiono inne fundusze, takie jak Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego, specjalne instrumenty finansowe, np. instrument wsparcia w sytuacjach nadzwyczajnych, oraz inne doraźne instrumenty i dotacje, aby zaspokoić potrzeby związane z bieżącym kryzysem uchodźczym; zwraca uwagę, że monitorowanie wykorzystania tych funduszy jest trudne, zwłaszcza z perspektywy płci, i apeluje o koordynację, skuteczność, przejrzystość i uwzględnianie aspektu płci w wykorzystaniu funduszy unijnych w tym obszarze;
62. wzywa do przeznaczenia specjalnych środków finansowych na wsparcie ukierunkowanych działań, w które zaangażowane są organizacje społeczeństwa obywatelskiego oraz samorządy regionalne i lokalne, mających na celu zapewnienie zaspokojenia podstawowych potrzeb, praw człowieka, ochrony i bezpieczeństwa kobiet i dziewcząt ubiegających się o azyl, będących uchodźczyniami i migrantkami, w tym kobiet w ciąży i kobiet w starszym wieku, jak również ochronę osób LGBTI;

Zalecenia polityczne

63. ponawia apel o opracowywanie budżetu z uwzględnieniem aspektu płci na wszystkich szczeblach unijnej procedury budżetowej; apeluje o konsekwentne stosowanie zasady opracowywania budżetu z uwzględnieniem aspektu płci w całej procedurze budżetowej, aby wydatki budżetowe można było wykorzystać jako środek propagowania równouprawnienia płci;
64. apeluje, aby zasada sporządzania budżetu z uwzględnieniem aspektu płci i zasada włączania aspektu płci do polityki były uwzględniane w programach finansowania UE na okres po roku 2020 i w ramach tych programów wdrażane z myślą o podwyższeniu poziomu finansowania unijnego środków walki z dyskryminacją ze względu na płeć oraz przy uwzględnieniu następujących elementów:
 - i) wskazywanie ukrytych i widocznych problemów dotyczących płci;
 - ii) określanie w miarę możliwości powiązanych przydziałów zasobów oraz
 - iii) ocena, czy unijne programy finansowania podtrzymują, czy zmieniają obserwowane obecnie nierówności między kobietami i mężczyznami (oraz grupami kobiet i mężczyzn), dziewczętami i chłopcami oraz wzorce relacji między płciami;
65. apeluje, aby wszystkie tytuły budżetu UE były w jednakowym stopniu ukierunkowane na osiągnięcie ambitnych celów w obszarze równouprawnienia płci i były zgodne ze standardami w zakresie uwzględniania aspektu płci;
66. wzywa do przeznaczenia określonej kwoty na poszczególne cele strategiczne oraz wyraźnego określenia działań mających na celu osiągnięcie równouprawnienia płci, aby poprawić przejrzystość i zapewnić większą rozliczalność;

67. przypomina, że sporządzanie budżetu z uwzględnieniem aspektu płci jest metodą, którą należy stosować do wszystkich pozycji budżetu UE, a nie tylko do programów, w przypadku których prawdopodobieństwo wpływu na kwestie płci wydaje się największe;
68. zwraca uwagę, że uwzględnianie aspektu płci nie jest działaniem jednorazowym, zaś opracowywanie budżetu z uwzględnieniem aspektu płci wymaga ciągłego zaangażowania na rzecz zrozumienia kwestii płci obejmującego analizy i konsultacje, a także ciągłego dostosowywania budżetu, aby uwzględnić zmieniające się potrzeby kobiet i mężczyzn oraz dziewcząt i chłopców;
69. uważa, że unijne środki finansowe w wysokości 6,17 mld EUR przyznane w obrębie obecnych WRF na osiągnięcie celów strategicznego zaangażowania na rzecz równouprawnienia płci stanowi pierwszy krok, domaga się zatem podwyższenia tej kwoty w następnych WRF;
70. uważa, że śródk okresowy przegląd WRF mógłby umożliwić poprawę wyników budżetu unijnego pod kątem osiągania równouprawnienia płci oraz przedstawienie tych osiągnięć opinii publicznej;
71. ubolewa zatem nad decyzją Komisji, by nie wziąć pod uwagę wdrożenia zasady uwzględniania aspektu płci w śródk okresowym przeglądzie WRF oraz apeluje o podjęcie konkretniejszych działań, aby rozwiązać tę kwestię;
72. apeluje o stosowanie wskaźników dotyczących płci na etapie wyboru projektów, monitorowania i oceny wszystkich działań finansowanych z budżetu UE; wzywa ponadto do obowiązkowej oceny oddziaływania pod kątem płci ogólnych uwarunkowań ex ante oraz do gromadzenia segregowanych według kryterium płci danych dotyczących beneficjentów i uczestników;
73. zdecydowanie zaleca przekazywanie danych segregowanych według kryterium płci do wiadomości publicznej w celu zapewnienia rozliczalności i przejrzystości finansowej;
74. wzywa do wykorzystania metodyki zawartej w opracowaniu „Gender Equality Index 2015 – Measuring gender equality in the European Union 2005–2012” [Wskaźnik równouprawnienia płci 2015 – pomiar równouprawnienia w Unii Europejskiej w latach 2005–2012], opublikowanym przez EIGE w 2015 r., do pomiaru nierówności płci, która to metodyka stanowiłaby podstawę do planowania i realizacji unijnych programów finansowania;
75. wzywa instytucje UE oraz państwa członkowskie, by organizowały regularne programy szkoleń i wsparcia technicznego poświęcone narzędziom służącym uwzględnianiu aspektu płci, z których mają korzystać wszyscy pracownicy zaangażowani w kształtowanie polityki i procedury budżetowe; apeluje, by zachęcać do włączania zasady sporządzania budżetu z uwzględnieniem aspektu płci zarówno do strategii unijnych, jak i krajowych, aby skuteczniej propagować równouprawnienie płci;
76. wzywa Komisję do uważnego monitorowania skuteczności krajowych procedur i organów zajmujących się skargami odnoszącymi się do wdrażania dyrektyw w sprawie równouprawnienia płci;

77. zwraca się do Trybunału Obrachunkowego, aby także uwzględniał perspektywę płci przy ocenie wykonania budżetu Unii w odniesieniu do osiągnięcia szczegółowych celów polityki równouprawnienia w UE i do przekrojowych aspektów tej polityki, zarówno w jej zaleceniach, jak i sprawozdaniach specjalnych; podobnie wzywa państwa członkowskie, aby wprowadziły do swoich budżetów aspekt płci w celu analizowania programów i polityk rządowych, ich wpływu na przydział środków i ich wkładu w równouprawnienie kobiet i mężczyzn;
78. ponownie wyraża zaniepokojenie z powodu rażącego braku równowagi płci – największego spośród wszystkich instytucji UE – wśród członków Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, który obecnie liczy 28 mężczyzn i jedynie 3 kobiety (2 mniej niż na początku 2016 r.); zwraca się do Rady, by od chwili obecnej i do osiągnięcia możliwej do przyjęcia równowagi proponowała Parlamentowi dwóch kandydatów – mężczyznę i kobietę – w przypadku każdej przyszłej nominacji;
79. wzywa do monitorowania i oceny Krajowego Programu Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013–2016 realizowanego w Polsce; wyraża zaniepokojenie faktem, że administracja publiczna nie przeznaczyła z budżetu centralnego żadnych odrębnych funduszy na rzecz równouprawnienia płci w ramach realizacji ww. programu; domaga się zapewnienia równowagi przy tworzeniu organu monitorującego złożonego z ekspertów, przedstawicieli praw kobiet i organizacji pozarządowych zajmujących się równouprawnieniem płci;
80. pochwała pracę Rzecznika Praw Obywatelskich w Polsce, który zgodnie z ustawą równościową stoi na czele organu odpowiedzialnego za realizację zasady równego traktowania; wyraża głębokie zaniepokojenie niedawnymi cięciami budżetu Rzecznika Praw Obywatelskich; przypomina, że krajowy organ odpowiadający za realizację zasady równego traktowania powinien dysponować odpowiednim personelem i środkami finansowymi oraz powinno się szanować jego niezależność i jej przestrzegać;
-
- ◦
81. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie oraz Komisji.

UZASADNIENIE

Równouprawnienie płci jest podstawową zasadą Unii Europejskiej zapisaną w Traktatach. Równouprawnienie płci stanowi przedmiot 15 dyrektyw przyjętych przez UE oraz jest wyraźnym celem niektórych części unijnego budżetu. Niemniej jednak – niezależnie od tego, w jaki sposób będziemy chcieli zmierzyć równouprawnienie płci – okazuje się, że mamy jeszcze przed sobą długą drogę do osiągnięcia tego celu. W niniejszym sprawozdaniu apeluje się zatem o znacznie aktywniejsze wykorzystanie budżetu i ukierunkowanie go w większym stopniu na osiągnięcie celu równouprawnienia płci.

Fundusze UE już teraz w dużym stopniu przyczyniają się do propagowania równouprawnienia płci.

Niektóre programy unijne (takie jak EFS, „Prawa, Równość, Obywatelstwo” i „Horyzont 2020”) przewidują konkretne działania związane z równouprawnieniem płci, inne zawierają natomiast jedynie odniesienia do ogólnych zasad równouprawnienia płci. Niemniej jednak jedynie w nielicznych programach przewidziano wyraźnie zdefiniowane cele i konkretne środki lub systematyczne wdrażanie oraz monitorowanie. Ogólnie rzecz biorąc, kwestie dotyczące płci zazwyczaj częściej porusza się w tzw. miękkich obszarach polityki, takich jak rozwój zasobów ludzkich, niż w obszarach tzw. twardych, takich jak transport, klimat czy ICT.

W niniejszym sprawozdaniu ocenia się sposób uwzględniania aspektu płci przy podziale funduszy unijnych, ze szczególnym uwzględnieniem opieki nad dziećmi w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, uwzględniania aspektu płci w wykorzystaniu funduszy programu „Horyzont 2020” oraz uwzględniania aspektu płci w wykorzystaniu funduszy programu „Prawa, Równość, Obywatelstwo” (nastawienie na cel dotyczący równouprawnienia płci oraz monitorowanie programu Daphne pod kątem przemocy wobec kobiet). Zawiera ono zalecenia polityczne dotyczące sposobu, w jaki UE może lepiej urzeczywistniać wyrażoną przez siebie zasadę równouprawnienia płci i uwzględniać aspekt płci przy podziale środków budżetowych oraz podejmowaniu decyzji o wydatkach w obszarach polityki unijnej.

W ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych – zgodnie z programami operacyjnymi Komisji Europejskiej, uzgodnionymi przez tę ostatnią z państwami członkowskimi i regionami – na środki promujące równouprawnienie płci w latach 2014–2020 wydana zostanie w przybliżeniu kwota 5,85 mld EUR. Tym sposobem europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne stanowią ważne wsparcie finansowe we wdrażaniu polityki dotyczącej równouprawnienia płci w UE, zwłaszcza EFS, którego celem jest sprzyjanie pełnej integracji kobiet na rynku pracy. W latach 2014–2020 na propagowanie równouprawnienia płci zostanie wydana kwota 5,85 mld EUR, z czego 1,6 % w ramach EFS na szczególny priorytet inwestycyjny „równość kobiet i mężczyzn we wszystkich dziedzinach, w tym pod względem dostępu do zatrudnienia, rozwoju kariery zawodowej, godzenia życia zawodowego i prywatnego, jak również promowanie równego wynagrodzenia za taką samą pracę”. Można podjąć działania wykraczające poza te konkretne środki, wykorzystując przykładowo środki z EFRR również na wsparcie inwestycji w opiekę nad dziećmi oraz w inną infrastrukturę socjalną. Badania dowiodły, że inwestycje w usługi opieki zaowocowałyby powstaniem równie licznych miejsc pracy dla mężczyzn, jak w przypadku inwestycji w przemysł budowlany, a liczba miejsc pracy dla kobiet zwiększyłaby się czterokrotnie.

Łączny budżet programu „Prawa, równość, obywatelstwo” na lata 2014–2020 (zastępujący wcześniejsze programy Progress, „Prawa podstawowe i obywatelstwo” oraz Daphne III) wynosi 439,5 mln EUR, z czego 35 % przeznaczono na dwa cele dotyczące równouprawnienia płci w ramach tego programu („propagowanie równości kobiet i mężczyzn oraz uwzględnianie aspektu płci” i „zapobieganie przemocy wobec dzieci, młodzieży, kobiet i innych grup ryzyka (Daphne)”). We wdrażaniu tego programu brakuje jednak danych segregowanych według kryterium płci. Ponadto sprawozdawczynie ubolewa z powodu obniżenia poziomu funduszy dostępnych na szczegółowy cel Daphne i zaleca właściwy i sprawiedliwy podział wsparcia finansowego między różne obszary oraz zapewnienie większej jasności co do sposobu osiągnięcia celu ukierunkowanego na zwalczanie przemocy w ramach programu „Prawa, równość, obywatelstwo”.

Jeśli chodzi o program „Horyzont 2020”, sprawozdawczynie z zadowoleniem przyjmuje podejście polegające na przekrojowym uwzględnianiu aspektu płci w poszczególnych częściach programu prac, zgodnie z wymogami art. 16 rozporządzenia w sprawie tego programu. Konieczny jest jednak dalszy przegląd w celu dokonania oceny wyników na podstawie wskaźników, a aspekt płci powinien zostać uwzględniony w większym stopniu we wszystkich filarach programu. Sprawozdawczynie podkreśla, że należy zachować niezależne linie na potrzeby finansowania projektów zmian strukturalnych dotyczących płci (takich jak GERI na lata 2014–2016), należy natomiast odrzucić planowane zmiany mające na celu przyporządkowanie finansowania równouprawnienia płci do ogólniejszej pozycji budżetu.

Sprawozdawczynie uważa jednak, że UE mogłaby dużo efektywniej wykorzystać swoje środki budżetowe na osiągnięcie tego celu. We wnioskach z badania przeprowadzonego przez Biuro Analiz Parlamentu Europejskiego stwierdzono, że WRF na lata 2014–2020 nie obejmują żadnej wyraźnej strategii w obszarze płci, która miałyby określone szczegółowe cele lub środki. Budżet ogólny UE nie uwzględnia systematycznie aspektu płci. Często nie ma możliwości stwierdzenia, jakie środki przeznaczono na osiągnięcie celów w obszarze równouprawnienia płci w ramach programów (jeśli w ogóle jakieś przeznaczono). W przypadku wielu programów brakuje informacji na temat przyznanych środków finansowych, wdrażania i wyników z perspektywy równouprawnienia płci lub są one niekompletne. W UE i instytucjach krajowych bardzo rzadko stosuje się ważne narzędzia do celów uwzględniania aspektu płci, takie jak wskaźniki płci, ocena wpływu w aspekcie płci i sporządzanie budżetu z uwzględnieniem aspektu płci. Są wyjątki, jak w przypadku programu ramowego „Horyzont 2020”, który obejmuje uwzględnianie aspektu płci i odpowiednie wskaźniki.

W ostatnich latach nastąpiło też godne ubolewania odejście od wdrażania polityki równouprawnienia płci. Tendencja ta dotyczy również programów ukierunkowanych na równouprawnienie płci, a program Daphne jest na szczęblu UE jednym z przykładów na to, jak z czasem zmniejsza się finansowanie polityki w obszarze płci.

Uwzględnienie równouprawnienia płci w budżecie unijnym umożliwia uzasadnianie, a następnie ukierunkowywanie działań i pozwala powrócić na drogę postępu do osiągnięcia deklarowanego równouprawnienia płci. Przyjmując szeroko zakrojony pogląd na pozytywną rolę, jaką budżet UE może odegrać w osiągnięciu tego podstawowego celu, możemy zaradzić bieżącej tendencji do niepodejmowania działań.

Sprawozdawczynie jest zawiedziona, że w śródkresowym przeglądzie wieloletnich ram finansowych Komisja nie przedstawiła żadnych propozycji dotyczących tego obszaru i nie

odniosła się do uwzględniania aspektu płci. Sprawozdawczynie uważa, że już samo sporządzanie budżetu z uwzględnieniem aspektu płci daje większą świadomość potrzeby eliminowania nierówności. Prawidłowe wykonanie budżetu UE z wykorzystaniem wskaźników płci powinno również wykazać jego pozytywne skutki oraz obszary, w których mogły wystąpić błędy w wykorzystaniu budżetu. Dokonując wyraźnego pomiaru pozytywnej wartości dodanej wnoszonej przed wdrożenie programów UE, będziemy mogli pokazać obywatelom duże różnice w równouprawnieniu płci wypracowaną za sprawą budżetu.

W niniejszym sprawozdaniu apeluje się zatem o znacznie aktywniejsze wykorzystanie budżetu z myślą o osiągnięciu celu równouprawnienia płci, które od zawsze odgrywało kluczową rolę w pracach UE.

16.12.2016

OPINIA KOMISJI BUDŻETOWEJ

dla Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia

w sprawie funduszy unijnych na rzecz równości kobiet i mężczyzn
(2016/2144(INI))

Sprawozdawczyni komisji opiniodawczej: Eider Gardiazabal Rubial

WSKAZÓWKI

Komisja Budżetowa zwraca się do Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

- A. mając na uwadze, że w dokumencie zatytułowanym „Strategiczne zaangażowanie na rzecz równości płci w latach 2016–2019”, opublikowanym w grudniu 2015 r., podkreślana jest kluczowa rola unijnego finansowania we wspieraniu równości płci, będącej jedną z podstawowych wartości Unii Europejskiej;
- B. mając na uwadze art. 8 TFUE, który stanowi, że: „we wszystkich swoich działaniach Unia zmierza do zniesienia nierówności oraz wspierania równości mężczyzn i kobiet”;
- C. mając na uwadze, że Parlament w swoim sprawozdaniu w sprawie przeglądu WRF 2014–2020¹ musi silniej wspierać efektywne włączanie aspektu płci do polityki, aby zwalczać wszelkie formy dyskryminacji;
- D. mając na uwadze, że osiągnięcie równości płci w Europie jest wciąż odległym celem, jeśli wziąć pod uwagę wskaźnik równouprawnienia płci na rok 2015 opublikowany przez Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn (EIGE);
- E. mając na uwadze, że sporządzanie budżetu z uwzględnieniem aspektu płci wymaga włączania perspektywy płci na każdym etapie procedury budżetowej – od planowania i przygotowania po kontrolę i ocenę – oraz zwiększenia unijnego finansowania na rzecz wspierania równości płci;
- F. mając na uwadze, że brak wskaźników dotyczących płci oraz niegromadzenie

¹ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0309.

zagregowanych według płci danych statystycznych, jak również niewystarczające strategie wdrażania uniemożliwiają niestety osiągnięcie odpowiedniej rozliczalności finansowej i budżetowej, pozwalającej na dokonanie oceny wpływu unijnych strategii politycznych w zakresie równości płci;

- G. mając na uwadze, że w opracowaniu „Gender Equality Index 2015 – Measuring gender equality in the European Union 2005-2012” [Wskaźnik równouprawnienia płci 2015 – pomiar równouprawnienia w Unii Europejskiej w latach 2005–2012], opublikowanym przez EIGE w 2015 r., określono szczegółową ocenę i rzetelną metodykę pomiaru nierówności płci, zachowując w pełni zasadę uwzględniania aspektu płci;
- H. przypominając, że Porozumienie międzyinstytucjonalne pomiędzy Parlamentem, Radą a Komisją w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r., w szczególności jego art. 20–24 dotyczące oceny ex post obowiązującego prawodawstwa, stanowi podstawę do dalszych działań;
- I. przyjmuje z zadowoleniem wysiłki podjęte na rzecz wprowadzenia wskaźników dotyczących płci oraz gromadzenia danych segregowanych ze względu na płeć do części unijnych środków ustawodawczych i strategii politycznych, jak między innymi do Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS);
1. wyraża ubolewanie, że budżet UE obecnie nie jest dostosowany do wysokiego zaangażowania UE w kwestii równości płci;
 2. apeluje, aby we wszystkich działach budżetu realizowano ambitne i jasne cele i normy w zakresie równości płci i włączania aspektu płci do polityki oraz wykazywano kwotę przeznaczoną na poszczególne cele i działania polityczne, aby zapewnić ich przejrzystość i nie usuwać w cień celów w zakresie płci; uważa, że równość płci powinna być włączona jako niezależny cel polityczny do wszystkich działów budżetu UE;
 3. apeluje, aby wskaźniki i kryteria dotyczące płci były stosowane w odpowiednich przypadkach w fazie wyboru projektów, monitorowania i oceny wszystkich działań, które otrzymują finansowanie z budżetu UE, oraz aby systematycznie gromadzono zagregowane według płci dane statystyczne na temat beneficjentów i uczestników, w tym w odniesieniu do instrumentów objętych gwarancją budżetową UE, przy jednoczesnym unikaniu wprowadzania nadmiernej regulacji;
 4. uważa, że finansowanie w wysokości 6,17 mld EUR przyznane w obecnych WRF na szczeblu UE na realizację celów wspomnianego strategicznego zaangażowania na rzecz równości płci stanowi pierwszy krok i domaga się zwiększenia tej kwoty w następnych WRF; uważa, że zwiększenie środków powinno opierać się na ocenie obowiązującego prawodawstwa, jak ustalono w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym pomiędzy Parlamentem, Radą a Komisją w sprawie lepszego stanowienia prawa;
 5. apeluje, aby zasada sporządzania budżetu z uwzględnieniem aspektu płci i zasada włączania aspektu płci do polityki były zdecydowanie i skutecznie włączane do programów finansowania UE na okres po roku 2020 i w ramach tych programów wdrażane, aby zwiększyć unijne finansowanie przeznaczone na środki zwalczania dyskryminacji ze względu na płeć, z uwzględnieniem następujących elementów:

- i) określenia ukrytych i wyraźnych problemów dotyczących płci;
 - ii) określenia, jeśli to możliwe, powiązanych podziałów zasobów; oraz
 - iii) oceny, czy unijne programy finansowania podtrzymają czy zmienią istniejące nierówności między kobietami i mężczyznami (oraz grupami kobiet i mężczyzn), dziewczętami i chłopcami oraz wzorce relacji między płciami.
6. wzywa do wykorzystania metodyki zawartej w opracowaniu „Gender Equality Index 2015 – Measuring gender equality in the European Union 2005-2012” [Wskaźnik równouprawnienia płci 2015 – pomiar równouprawnienia w Unii Europejskiej w latach 2005–2012], opublikowanym przez EIGE w 2015 r., do pomiaru nierówności płci, który stanowiłby podstawę do planowania i realizacji unijnych programów finansowania.

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI OPINIODAWCZEJ

Data przyjęcia	8.12.2016
Wynik głosowania końcowego	+: 22 -: 5 0: 2
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Nedzhmi Ali, Richard Ashworth, Jean-Paul Denanot, Gérard Deprez, José Manuel Fernandes, Eider Gardiazabal Rubial, Jens Geier, Ingeborg Gräßle, Zbigniew Kuźmiuk, Vladimír Maňka, Clare Moody, Paul Rübig, Petri Sarvamaa, Patricija Šulin, Eleftherios Synadinos, Indrek Tarand, Monika Vana, Marco Zanni
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Xabier Benito Ziluaga, Bill Etheridge, Ivana Maletić, Andrey Novakov, Derek Vaughan
Zastępcy (art. 200 ust. 2) obecni podczas głosowania końcowego	Clara Eugenia Aguilera García, José Blanco López, Edouard Ferrand, Valentinas Mazuronis, Claudia Schmidt, Nils Torvalds

19.1.2017

OPINIA KOMISJI KONTROLI BUDŻETOWEJ

dla Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia

w sprawie funduszy unijnych na rzecz równości kobiet i mężczyzn
(2016/2144(INI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Luke Ming Flanagan

WSKAZÓWKI

Komisja Kontroli Budżetowej zwraca się do Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

- mając na uwadze sprawozdanie Rady Europy w sprawie sporządzania budżetu z uwzględnieniem aspektu płci: sprawozdanie końcowe grupy ekspertów ds. sporządzania budżetu z uwzględnieniem aspektu płci – Strasburg 2005 r.;
- A. mając na uwadze, że równouprawnienie płci jest podstawową zasadą UE zapisaną w Traktatach; mając na uwadze, że strategia UE na rzecz równouprawnienia kobiet i mężczyzn na lata 2010–2015 wkrótce zakończy się, dając sposobność do podsumowania sytuacji;
- B. mając na uwadze, że Parlament Europejski, Rada i Komisja we wspólnej deklaracji w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami apelują, aby roczna procedura budżetowa stosowana w przypadku wieloletnich ram finansowych na lata 2014–2020 obejmowała, w stosownych przypadkach, elementy uwzględniające aspekt płci, ze zwróceniem uwagi na sposoby, w jakie ogólne ramy finansowe Unii przyczyniają się do zwiększenia równouprawnienia płci i zapewniają uwzględnianie aspektu płci;
- C. mając na uwadze, że w dokumencie zatytułowanym „Strategiczne zaangażowanie na rzecz równości płci w latach 2016–2019”, opublikowanym w grudniu 2015 r., potwierdzono zobowiązanie do dalszej pracy na rzecz propagowania równouprawnienia między kobietami i mężczyznami i podkreślono znaczenie wsparcia finansowego UE na rzecz równości płci;
- D. mając na uwadze, że fundusze UE na równouprawnienie płci w dziedzinie praw podstawowych, równości i obywatelstwa w ramach programu „Prawa, równość i obywatelstwo” na lata 2014–2020 wynoszą ogółem 439,5 mln EUR, z czego 35 % przeznaczono na dwa cele dotyczące równouprawnienia płci oraz programu Daphne na rzecz walki z przemocą wobec kobiet;

- E. mając na uwadze fakt, że w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (EFSD) w latach 2014–2020 wydanych zostanie ok. 5,85 mld EUR na środki służące propagowaniu równouprawnienia płci, z czego 1,6 % w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) zostanie przeznaczone na szczegółowy priorytet inwestycyjny „Równość kobiet i mężczyzn we wszystkich dziedzinach, w tym pod względem dostępu do zatrudnienia, rozwoju kariery zawodowej, godzenia życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równego wynagrodzenia za taką samą pracę”;
- F. mając na uwadze, że w unijnej instytucji nadzoru budżetowego, Europejskim Trybunale Obrachunkowym, nie ma równowagi płci, a stan ten pogłębiły wszystkie nowe nominacje na jego członków w 2016 r.;
- G. mając na uwadze, że jednym z najdobitniejszych środków równouprawnienia płci jest równa płaca, jednak równie ważne są działania ze strony UE oraz wyniki tych działań w zakresie zwiększenia udziału kobiet w rynku pracy, a także osiągnięcia jednakowej niezależności ekonomicznej kobiet i mężczyzn, propagowania równego uczestnictwa kobiet i mężczyzn w procesach decyzyjnych, walki z przemocą uwarunkowaną płcią oraz ochrony ofiar i wspierania ich oraz propagowania równouprawnienia płci i praw kobiet na całym świecie;
- H. mając na uwadze porozumienie międzyinstytucjonalne w sprawie lepszego stanowienia prawa zawarte między Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej oraz Komisją Europejską w dniu 13 kwietnia 2016 r., w którym wspiera się stworzenie wymogów nadzoru, w tym opracowanie wymiernych wskaźników stanowiących podstawę gromadzenia informacji nt. skutków prawodawstwa w praktyce, a także wspomaganie dalszych działań, przy jednoczesnym unikaniu obciążenia administracyjnego;
- I. mając na uwadze, że pekińska platforma działania ONZ wezwała w 1995 r. do stosowania podejścia uwzględniającego aspekt płci do procesu budżetowego;
1. zauważa, że sporządzanie budżetu z uwzględnieniem aspektu płci powinno stać się narzędziem demokratycznego sprawowania rządów, które pomoże zagwarantować, że równość płci stanie się rzeczywistością; w ten sam sposób zadania kontroli budżetu muszą wskazywać w jakim stopniu budżet UE i jego stosowanie sprzyja polityce równości lub ją utrudnia; jest zdania, że obecny rozdział między wynagrodzeniami mężczyzn i kobiet za taką samą pracę jest absolutnie nie do przyjęcia;
 2. zauważa, że sporządzanie budżetu z uwzględnieniem równości szans mężczyzn i kobiet jest brane pod uwagę w określonych dziedzinach polityki (zatrudnienie, sprawy społeczne i włączenie społeczne, sprawy wewnętrzne, sprawiedliwość, współpraca i rozwój, badania i innowacje, edukacja i kultura), ale uważa, że powinno ono być włączone do wszystkich tych obszarów polityki, w których to podejście ma sens, i przyczynić się do zagwarantowania dostępu zarówno do rynku pracy, jak i stanowisk kierowniczych i decyzyjnych na równych warunkach z mężczyznami, a także eliminować różnice w wynagrodzeniu za tą samą pracę;
 3. podkreśla znaczenie uwzględniania aspektu płci jako kategorii analizy w procesie sporządzania budżetu przez zapewnienie dostępności analizy jakościowej umożliwiającej kontrolę, a docelowo zlikwidowanie różnic między wynagrodzeniami kobiet i mężczyzn,

co pozwoli na osiągnięcie całkowitego równouprawnienia płci;

4. uważa, że prawidłowe wdrożenie sporządzania budżetu z uwzględnieniem aspektu płci ma pozytywne skutki, poprawiając perspektywy na znalezienie pracy i wynagrodzenie dla kobiet ogólnie, a także zwiększając bazy siły roboczej;
5. sugeruje zwrócenie szczególnej uwagi na środki europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych na wsparcie inwestycji w usługi edukacyjne, socjalne i usługi opieki zdrowotnej, zważywszy że usługi te dokonuje się cięć środków publicznych na te usługi na szczeblu krajowym i lokalnym;
6. ubolewa, że cele w zakresie równouprawnienia płci są zbyt często podporządkowane pozostałym celom polityki, które zostały uwzględnione w tej samej linii budżetowej;
7. ubolewa nad brakiem danych podzielonych ze względu na płeć i wskaźników związanych z płcią potrzebnych do monitorowania i oceny działań finansowanych z budżetu UE w celu rozwiązania problemu równouprawnienia płci; z zadowoleniem przyjmuje działania podjęte na rzecz wprowadzenia wskaźników dotyczących płci oraz gromadzenia danych segregowanych według kryterium płci do części unijnego prawodawstwa i strategii politycznych, np. EFS; uważa, że ważne jest nasilenie działań na rzecz opracowywania tych wskaźników, aby nadzorować wszystkie kluczowe dziedziny unijnej polityki równouprawnienia płci; z zadowoleniem przyjmuje zawarte w dokumencie poświęconym strategicznemu zaangażowaniu Komisji Europejskiej na rzecz równouprawnienia płci na lata 2016–2019 zobowiązanie do udoskonalenia zbioru danych przy wsparciu ze strony Eurostatu, Europejskiego Instytutu ds. Równości Kobiet i Mężczyzn (EIGE), fundacji Eurofound, Rady Europy oraz Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA);
8. przypomina o swoim zaniepokojeniu z powodu ogromnego braku równowagi płci - największego spośród wszystkich instytucji UE - wśród członków Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, który obecnie liczy 28 mężczyzn i jedynie 3 kobiety (2 mniej niż na początku 2016 roku); zwraca się do Rady, by od chwili obecnej i do osiągnięcia akceptowalnej równowagi proponowała Parlamentowi dwóch kandydatów, mężczyznę i kobietę, w przypadku każdej przyszłej nominacji;
9. zwraca się do Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, by w świetle nowej procedury budżetowania wynikowego UE dostarczał – zarówno w zaleceniach, jak i sprawozdaniach specjalnych – danych dotyczących skutków budżetu i programów europejskich, tak w związku z konkretnymi celami unijnych strategii politycznych na rzecz równości, jak i horyzontalnymi aspektami tych strategii;
10. zwraca się do Komisji i państw członkowskich o propagowanie całościowej debaty na temat polityki i decyzji budżetowych z myślą o wzmocnieniu polityki przyczyniającej się do równouprawnienia płci i ostatecznego osiągnięcia najwyższego celu jednakowej płacy za jednakową pracę dla wszystkich;
11. domaga się – zgodnie z zasadą odpowiedzialnego korzystania z budżetu UE – szczególowej analizy opłacalności, żeby zlikwidować środki budżetowe na „uwzględnianie aspektu płci”, które okazały się nieskuteczne;
12. potępia wszelkie formy dyskryminacji i przemocy wobec mężczyzn i kobiet.

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI OPINIODAWCZEJ

Data przyjęcia	9.1.2017
Wynik głosowania końcowego	+: 20 -: 0 0: 1
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Inés Ayala Sender, Ryszard Czarnecki, Dennis de Jong, Martina Dlabajová, Luke Ming Flanagan, Jens Geier, Ingeborg Gräßle, Verónica Lope Fontagné, Georgi Pirinski, Petri Sarvamaa, Claudia Schmidt, Bart Staes, Tomáš Zdechovský
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Brian Hayes, Cătălin Sorin Ivan, Benedek Jávor, Dan Nica, Julia Pitera, Miroslav Poche, Patricija Šulin
Zastępcy (art. 200 ust. 2) obecni podczas głosowania końcowego	Clare Moody

**WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO
W KOMISJI PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ**

Data przyjęcia	25.1.2017
Wynik głosowania końcowego	+: 20 -: 4 0: 2
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Beatriz Becerra Basterrechea, Viliija Blinkevičiūtė, Anna Maria Corazza Bildt, Iratxe García Pérez, Arne Gericke, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Florent Marcellesi, Angelika Mlinar, Maria Noichl, Marijana Petir, João Pimenta Lopes, Terry Reintke, Liliana Rodrigues, Michaela Šojdrová, Ernest Urtasun, Ángela Vallina, Jadwiga Wiśniewska, Jana Žitňanská
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Catherine Bearder, Biljana Borzan, Rosa Estaràs Ferragut, Eleonora Forenza, Mylène Troszczynski, Julie Ward
Zastępcy (art. 200 ust. 2) obecni podczas głosowania końcowego	Sorin Moisă

GŁOSOWANIE KOŃCOWE W KOMISJI PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO

20	+
ALDE	Catherine Bearder, Beatriz Becerra Basterrechea, Angelika Mlinar
GUE/NGL	Eleonora Forenza, João Pimenta Lopes, Ángela Vallina
PPE	Anna Maria Corazza Bildt, Rosa Estaràs Ferragut, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz
S&D	Vilija Blinkevičiūtė, Biljana Borzan, Iratxe García Pérez, Sorin Moisă, Maria Noichl, Liliana Rodrigues, Julie Ward
VERTS/ALE	Florent Marcellesi, Terry Reintke, Ernest Urtasun

4	-
ECR	Arne Gericke, Jadwiga Wiśniewska, Jana Žitňanská
ENF	Mylène Troszczynski

2	0
PPE	Marijana Petir, Michaela Šojdová

Objaśnienie używanych znaków:

+ : za

- : przeciw

0 : wstrzymali się